

Wstęp (7)

Etyka — podstawowe terminy i pojęcia (11)

Definicja etyki i jej przedmiot (11). Różne znaczenia terminu „etyka” (11). Etyka normatywna: aksjologia i deontologia (11). Etyka opisowa (12). Etos (12). Rozwój myśli etycznej od Sokratesa do egzystencjalizmu (12)

Ogólna moralność pracownicza (moralna kultura pracy) (15)

Kryteria poziomu moralności pracowniczej według A. Sarapaty (15). Uwarunkowania moralności (16). Czynniki sprzyjające moralnym zachowaniom (16). Dezaprobatę zachowań w opinii pracowników (17). Niewłaściwe zachowania bibliotekarzy (17)

Etyka zawodowa. Etyka różnych zawodów. Kodeksy etyczne (19)

Definicja etyki zawodowej i trzy jej różne pojęcia (19). Główne problemy etyki zawodowej (19). Motywy zainteresowania etyką zawodową (21). Zakres badań etyki zawodowej (21). Cele i zadania etyki zawodowej (21). Czynniki wpływające na kształtowanie się etyki zawodu (22). Kwestionowanie potrzeby etyki zawodowej (22). Kryteria uprawnienia zawodów do własnych systemów etycznych (23). Etyka zawodowa jako część profesjologii (24). Etyki różnych zawodów (24). Kodeksy etyczne (24). *Przysięga Hipokratesa* (25). *Zasady etyki adwokackiej* (25). Kodeks powinności urzędników państwowych (25)

Bibliotekarska etyka zawodowa — jej geneza, motywacje i uwarunkowania (27)

Początki refleksji etycznej w bibliotekarstwie (27). Bibliotekarstwo jako odrębny zawód (27). Motywacje kształtowania się bibliotekarskiej etyki zawodowej (28). Przesłanki i uwarunkowania bibliotekarskich zasad etycznych (28). Przestrzeganie zasad etyki — instancje kontrolne, warunki (29)

Rozwój refleksji etycznej w bibliotekarstwie Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej (31)

Komisja ALA ds. Badania Zagadnień Kształcenia Bibliotekarzy (1902—1903) i jej zasady „przygotowania osobowego” bibliotekarza (31). Etyka bibliotekarza w ujęciu G. Walton (32). *Kodeks etyki bibliotekarza* Ch. K. Boltana (32). *Etyka zawodowa według J. A. Rathbone* (32). Etos zawodowy w pojęciu L. B. Kirkman Penley (32). Nowa wersja kodeksu Boltana (33). *Proponowany kodeks etyczny z 1929 r.* (33). *Kodeks etyki dla*

bibliotekarzy ALA z 1938 r. (34). Odrzucony projekt kodeksu z 1960 r. (35). Dyskusja nad etyką bibliotekarską w latach 1966–1968 (36). *Kodeks etyki dla bibliotekarzy — zarys propozycji* z 1968 r. (37). Projekt rewizji kodeksu w 1970 r. (38). *Deklaracja etyki zawodowej* z 1975 r. (39). Komisja ds. Etyki Zawodowej ALA i jej prace (40). *Deklaracja w sprawie etyki zawodowej* z 1981 r. (41). Książka J. A. Lindseya i A. E. Prentice o etyce bibliotekarskiej (42). Różne marty dyskusji etycznej: L. O. Lewton (43), Ch. Georgi (44), M. L. Bundy (44), R. Eggleton (44), R. D. Stuart (44), pojęcie profesjonalizmu bibliotekarskiego (44), D. Urquhart (45), B. Katz i R. A. Fraley (45), R. D. Rogers — *Dekalog bibliotekarzy i pracowników informacji* (46), problem kierownictwa biblioteki (46), L. Crowe i S. H. Anthes (47). *Kwestie etyczne w bibliotekarstwie* R. Hauptmana (47). Ogólna ocena amerykańskiej refleksji etycznej (48)

Od Ranganathana do Schmidmaiera — dyskusja etyczna w bibliotekarstwie światowym (50)

S. R. Ranganathan i *Pięć praw bibliotekarstwa* (50). „Etyka biblioteczna” dla czytelników (50). Badania zawodu bibliotekarskiego: Instytut Współpracy Intelktualnej; UNESCO, IFLA, FID (51). R. Scherrer o etosie zawodu (51). Dyskusja bibliotekarzy niemieckich 1959 — 1961 (53). *Credo bibliotekarza* D. J. Fosketa (53). Sympozjum bibliotekarzy węgierskich (54). Osiem zasad etycznych G. Walleshausena (55). Cztery kryteria zawodu wg D. Wieganda (56). Kodeks deontologii bibliotekarzy prowincji Quebec (56). W. Brytania — zarys kodeksu etyki (57). Jak ignorować użytkownika — M. B. Line (58). Współczesny etos bibliotekarski w opinii H. Kunzego (58). J. M. Plaister o etosie bibliotekarzy (58). D. Schmidmaier — jego 12 tez etycznych i 5 wykroczeń przeciw etyce (59). S. Heym o etosie bibliotekarskim (61). Etyka bibliotekarska w poglądach bibliotekarzy ZSSR (62). Bibliotekarze czeszy i słowaccy o etyce (64). Ogólna ocena zainteresowań etyką bibliotekarską poza USA (64)

Etyka zawodowa w bibliotekarstwie polskim (67)

Od Joachima Lelewela do lat międzywojennych (67). Zainteresowania zawodem po drugiej wojnie światowej: A. Łysakowski i inni (67). Osobowość bibliotekarza: J. Korpała, W. Goriszowski (68). Początki refleksji etycznej: W. Piasecki i następcy (69). Wnioski VIII Zjazdu Bibliotekarzy Polskich (70). Rozwój dyskusji: J. Burakowski, J. Roszko, M. Łydzinski, J. Dunin (71). Przegląd problematyki — J. Zajac (73). Nowe postulaty: L. Michalski, A. Gawroński i jego „kondycja etyczna polskiego bibliotekarstwa” (74). Charakterystyka bibliotekarskiej myśli etycznej w Polsce (74)

Bibliotekarska etyka zawodowa jako czynnik kształcenia bibliotekarzy i doskonalenia pracy bibliotecznej (77)

Osiem kierunków zastosowania etyki bibliotekarskiej (77). Negatywna infrastruktura moralna zawodu (78). Proponowany zakres prac nad kodeksem etycznym (79)

Zakończenie (82)

Trojdzielna charakterystyka kwalifikacji bibliotekarzy (82). Osiem stref problemowych etyki bibliotekarskiej (82). Uwarunkowania ideologiczno-polityczne (83). „Zasadnicza antynomia”: wolność a odpowiedzialność społeczna (84). Jak projektować kodeks etyczny (84)

Aneks (86)

Biblioteczna Karta Praw (The Library Bill of Rights) przyjęta 18 czerwca 1948, poprawiona 2 lutego 1961 r. przez ALA (86). *Wzorzec złej biblioteki* według Umberto Eco (87)

Literatura (89)

Summary (97)

Zusammenfassung (98)